

Viljelijätukien yleiset vaatimukset: Ehdollisuus

Mikko Vesto, Pirkanmaan ELY-keskus

Sosiaalinen ehdollisuus

- koskee maatalousyrittäjiä, jotka toimivat työnantajina
- perustuu olemassa olevaan työlainsäädäntöön, ei uusia vaatimuksia
- valvojina aluehallintovirastojen työsuojelutarkastajat
- työehdoista kirjalliset sopimukset; työaika ja palkka, koeajasta sopiminen
- työntekijän turvallisuudesta huolehtiminen: riskien arviointi, opastus
- ehjät ja suojatut koneet, turvalaitteet paikallaan
- toimintaohje tai kehoitus ei johda tukiseuraamukseen, jos puutteet laitetaan kuntoon määräaikaan mennessä

Muusta käytöstä maatalousmaaksi otettu maa

- Vuoden 2023 alusta alkaen maatalousmaaksi otetulla alalla on oltava pysyvästi nurmikasvusto.
 - aloja ei saa kyntää.
 - nurmikasvusto voidaan uusia vain suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella niin, että uusi kasvusto kylvetään välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen.
- Pysyvä nurmivaatimus ei koske
 - tilusjärjestelypäätösten mukaisia uusia aloja
 - lohkon muotoa parantavia muutoksia, jotka ovat kooltaan alle 0.5 ha ja enintään 5% ko. peruslohkon alasta

Viljelykasvin oltava:

- siemennurmi
- laidunnurmi
- luonnonlaidun ja -niitty
- rehunnurmi
- suojakaista
- viherkesanto (nurmi ja niitty)
- viherlannoitusnurmi
(ei ekojärjestelmän tukea)

Pysyvän nurmen säilyttäminen

- Lohko muuttuu pysyväksi nurmeksi kuudentena nurmivuonna, jos sille on ilmoitettu peräkkäin nurmivuosia kerryttäviä kasveja
- Nurmivuodet nollaantuvat, jos lohkolle ilmoittaa muun kuin nurmivuosia kerryttävän tai ylläpitävän kasvin
- Pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta ei saa vähentyä yli viittä prosenttia Suomen vahvistetusta viiteosuudesta (v. 2018)
 - jos vähenee enemmän => ennallistamisvelvoite

Nurmivuosia kerryttäneet kasvit

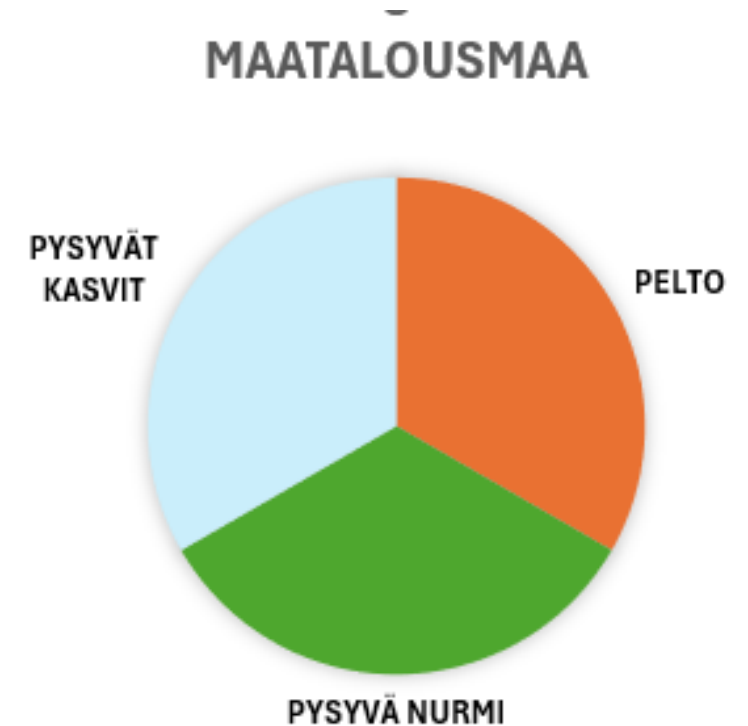
- Laidunnurmi
- Rehunurmi
- Siemennurmi
- Suojakaista
- Viherkesanto (nurmi ja niitty)
- Viherlannoitusnurmi (ei ekoj.)
- Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi
- Luonnonlaidun ja -niitty

Vuodesta 2025 alkaen lisäksi

- Luonnonhoitonurmet
- Turvepeltojen nurmet
- Viherlannoitusnurmet

Viljelykierto vai viljelyn monipuolistaminen ?

- viljelykiertovaatimuksen voi täyttää viljelyn monipuolistamisella
- kumpikaan vaatimus ei koske tilaa, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:
 - yli 75 % tilan *peltoalasta* on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
 - yli 75 % tilan *maatalousmaasta* on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
 - tilan *peltoala* on enintään 10 hehtaaria
 - tilan maatalousmaa on luonnonmukaisessa tuotannossa. (vapautuu se osa tilasta, joka on luonnonmukaisessa tuotannossa).

Vaihtoehto 1: Viljelykiertovaatimus

Vuosittainen viljelykiertovaatimus

- Yksivuotisen viljelykasvin tulee vaihtua vuosittain vähintään 33 %:in alalla
- Hakuvuonna tarkastellaan ja 33% lasketaan niistä tukihakemuksella ilmoitettavista aloista, joilla on edellisenä vuonna viljelty yksivuotisia kasveja.

Usean vuoden viljelykiertovaatimus

- Samaa yksivuotista viljelykasvia voi viljellä samalla alalla enintään kolme vuotta peräkkäin.
- Tarkastelu alkanut vuodesta 2023 => toteuduttava ensimmäisen kerran v.2026

Viljelykiertovaatimus ei koske monivuotisia viljelykasveja, heinä- ja nurmirehukasveja, kesantoja, perunaa, porkkanaa, sokerijuurikasta, keräkaaleja, sipuleita, puna- ja keltajuurikasta.

Viljelykiertovaatimus

Peltojen hallinnan vaihtuminen tilalta toiselle ei vaikuta vaatimukseen

- viljelykiertovaatimusten pitää toteutua, vaikka pelto siirtyy haltijalta toiselle.
- lohkon edellisten vuosien kasvit voi katsoa Vipu-palvelusta
- Välikasvin käyttö mahdollista **vain vuosittaisessa viljelykierrossa (tieto 2.4.2025)**
 - kylvettävä viimeistään 31.8. ja säilytettävä 31.10 asti.
 - viljelykierron tarkastelussa edellisen vuoden viljelykasviksi katsotaan pääkasvin sijaan välikasvi

2025 Vehnä + välikasvi (esim. rehunurmi)

2026 Vehnä

=> kasvi vaihtuu välikasvista vehnäksi

Vaihtoehto 2: Viljelyn monipuolistaminen

- Viljelyn monipuolistamisessa tilalla on viljeltävä useampaa eri viljelykasvia tilan peltoalan perusteella seuraavasti;
 - jos tilan peltoala on 10–30 hehtaaria
 - viljele peltoalalla vähintään kahta eri viljelykasvia
 - pääkasvin osuus saa olla enintään 75 prosenttia tilan peltoalasta.
 - jos tilan peltoala on yli 30 hehtaaria,
 - viljele peltoalalla vähintään kolmea eri viljelykasvia.
 - pääkasvin osuus saa olla enintään 75 prosenttia tilan peltoalasta
 - kahden pääkasvin yhteenlaskettu osuus saa olla enintään 95 prosenttia tilan peltoalasta
- huomioidaan siis vain pelto-ala, ei tilan pysyvien nurmien eikä pysyvien kasvien alueja!

Kasvien jaottelusta monipuolistamisessa

- *Samaa kasvia :*
 - laidunnurmi
 - luonnonhoitonurmi
 - rehunurmi
 - siemennurmet
 - suojakaista
 - viherlannoitusnurmi
- *Suojavyöhyke oma kasvinsa*
- *Kesannot samaa kasvia*
 - avokesanto
 - sänkikesanto
 - viherkesanto (nurmi ja niitty)
- *Samaa kasvia*
 - kevättrypsi
 - nauris
 - kiinankaali
- *Kevätrapsi ja lanttu*
- *Härkäpapu ja virna*
- *Valkuaiskasvien ja viljan seokset*
- *Valkuaiskasvien ja öljykasvien seokset*

**Yksityiskohtainen jaottelu on nähtävillä vuoden 2025
ehdollisuuden oppaassa.**

- *Viljojen seokset*

Turvemaiden rajoitukset

- nurmelta nurmelle uudistettavan pysyvän nurmen lohkon voi turvemailla kyntää vain kerran neljässä vuodessa.
- turvemailla ei saa tehdä seuraavia toimenpiteitä:
 - ottaa maa-ainesta maatalousmaalta, joka on turvemaata
 - polttaa turvemaalla olevaa kasvustoa
 - kaivaa uusia avo-ojia turvemaalle
 - kaivuu on sallittua, jos se liittyy rakennettavan kosteikon perustamiseen tai useita maanomistajia koskevaan peruskuivatus- tai tilusjärjestelyhankkeeseen.
- lohkon maalaji on osoitettava muuksi kuin turvemaaksi viljavuustutkimuksella tai maa-analyysillä
 - ei tarvita enintään 0.50 ha:n peruslohkoista, tätä suuremmista oltava yksi näyte alkavaa viittä hehtaaria kohden

Talviaikainen vähimmäismaanpeite

- Säilytä vähintään 33 prosenttia tukihakuvuonna hallinnassasi olevan pellon ja pysyvien kasvien alasta kasvipeitteisenä 31.10. - 31.12.

- (Huom! Pysyviä nurmia ei huomioida)
1. viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kultukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sekä näiden seoskasvustojen korjaamattomat kasvustot ja sänki (myös ruiskutettuna)
 - myös kevytmuokattuna, jos muokkaus tehdään kultivaattorilla, lautasäkeellä, joustopiikkiäkeellä, lapiorullaäkeellä tai rullailmastimella yhteen kertaan ajaen
 2. syyskylvöiset kasvit
 3. nurmikasvit ja ruokohelpi (myös ruiskutettuna)
 4. luonnonhoitonurmet ja viherlannoitusnurmet
 5. kumina ja mansikka
 6. pysyvät puutarhakasvit, joiden riviväleissä on kasvusto
 7. kerääjäkasvit ja välikasvit
 8. maanparannus- ja saneerauskasvit
 9. monimuotoisuuskasvit
 10. viherkesannot (huom. sänkikesantoa ei hyväksytä)
 11. muokkaamattomat alat, joilla on korjaamaton kasvusto tai sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä seuraavista kasveista:
 - kaalikasvit, salaattit ja salaattisikurit, kurkkukasvit, hernekasvit, sokerimaissi, sokerijuurikas, juurekset (porkkana vain korjaamattomana), piparjuuri, maa-artisokka.
 12. suojavyöhykkeet ja turvepeltojen nurmet

Lannoitus ja viljavuustutkimus

- jos yli 0.50 ha:n lohkoa lannoittaa, on siitä oltava lannoitushetkellä viljavuustutkimus
- enintään 0.50 ha:n suuruisilla lohkoilla voi käyttää viereisen lohkon näytettä (välissä tie tai oja)
tai fosforiluokkaa 6 ja maalajina eloperäinen maa
- viljavuustutkimus saa olla enintään 10v vanha, peruslohkolta riittää yksi näyte
- jos lohkosta ei ole lannoitushetkellä viljavuustutkimustulosta, levitä fosforia enintään fosforiluokan 6 (korkea) mukaisesti.
 - esim. viljat, öljykasvit, palkokasvit sekä nurmet ei tällöin salli fosforilannoitusta
- huomioi ympäristökorvausta hakiessasi viljavuustutkimuksen tiukemmat vaatimukset!

Lantapoikkeuksen käyttömahdollisuus jatkuu

Jos käyttää fosforilannoituksessa pelkästään kotieläinten lantaa, voi käyttää fosforin osalta lantapoikkeusta

- ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesistöä.
- saa soveltaa fosforin tasausta, mutta ei satotasokorjauksia.
- jatkettu 31.12.2026 saakka.

Lantapoikkeuksen fosforimäärä eri viljavuusluokissa (kg\ha)

Viljavuusluokka	1	2	3	4	5	6	7
Viljat, öljykasvit, palkokasvit <i>*lantapoikkeus</i>	34 34*	26 26*	16 16*	10 15*	5 15*	-	-
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi <i>*lantapoikkeus</i>	46 46*	38 38*	30 30*	20 30*	11 20*	-	-

Lannan ja lannoitteiden käytöstä (nitraattidirektiivi)

- lannasta on oltava lanta-analyysi, jos lantaa syntyy\käytetään yli 25m³ vuodessa
 - ravinteissa käytettävä lantalajeittain joko lanta-analyysin arvoa tai taulukkoarvoa
- lannasta kertyvä kokonaistyyppi kalenterivuoden aikana enintään 170 kg\ha.
- 1.9. alkaen lannassa levitettävän liukoisen typen määrä enintään 35 kg/ha.
- jos liukoista typpeä levitetään yli 150 kg\ha => levitys vähintään kahdessa erässä vähintään kahden viikon välein
- Lannan patterointi
 - auman pohjalle 20 cm:n nestettä sitova kerros (esim. turve, olki)
 - auma on peitettävä tiiviillä peitteellä.

Suojakaistat vesistöjen varrella

- jos peruslohko sijaitsee **vesistön** varrella, on vesistön puoleiselle lohkon reunalle jätettävä kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 metriä leveä suojakaista.
- suojakaistan kasvillisuus voi koostua luonnonkasveista tai kylvetyistä nurmikasveista. Kaistalla ei saa olla puuvartisia kasveja.
- jos suojakaistan kasvillisuus tuhoutuu, on kylvettävä uusi nurmikasvusto.
 - suojakaistan voi perustaa suojaviljan kanssa.
 - muista kuitenkin suojakaistan lannoittamiskielto.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö suojakaistalla

- Pääsääntöisesti suojakaistalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita
 - poikkeustilanteessa rikkakasvien pesäketorjunta mahdollista => käyttöön on haettava aina ennakoon lupa ELY-keskuksesta (valvonta.pirkanmaa@ely-keskus.fi)
 - Lomake 443
 - helposti leviäviä rikkakasveja, hukkakauraa, persianjättiputkea, armenianjättiputkea, keltamajavankaalia, alaskanlupiinia, hamppuvillakkoa, tarhatatarta, japanintatarta, sahalinintatarta, komealupiinia, kurtturuusua, lännenpalsamia tai marunatuoksukkia.
- muista tarkistaa käyttämäsi kasvinsuojeluaineen vesistörajoitus!

Kasvinsuojeluaineet

- Käytä vain Suomessa hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita
- Noudata kasvinsuojeluaineen myyntipäällysmerkintöjä
 - Käyttökohde, käyttöajankohta, käyttömäärät ja käyttökerrat, varoajat, pohjavesialuerajoitukset, vesistörajoitukset, toistuvan käytön rajoitukset.
- Ajantasainen myyntipäällyys: www.kemidigi.fi/kasvinsuojeluainerekisteri
- Säilytä kasvinsuojeluaineita erillään elintarvikkeista ja rehuista.
- Testauta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet 3 vuoden välein (v. -21 =>)
 - Uusi ruisku 5v ostopäivästä
- Muista kasvinsuojeluainetutkinto (5v.)

Kesannot (1/2)

- kesantojen on oltava pääsääntöisesti viher- tai sänkikesantoa.
- avokesanto on sallittu, jos
 - pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja
 - tehdään lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä (esim. salaojitus)
 - avokesantoa vain siinä laajuudessa kuin kesannoinnin syy edellyttää
- viherkesannolla oltava yli 50 % kasvulohkon alasta heinä- ja nurmirehukasveja.
 - ilmoita riistakasveilla kylvetyt kasvustot ekojärjestelmätuen riistapeltona tai yksivuotisena kylvettynä seoskasvustona.
- sänkikesannon oltava *edellisen kasvukauden* viljan, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien tai siemenmaustekasvien sängen peittämää ja muokkaamatonta

Kesannot (2/2)

- säilytä kesanto 30.6.-31.8.
- kesantoja ei saa lannoittaa
- kasvinsuojeluaineiden käyttö:
 - avokesannolla voit käyttää kasvinsuojeluaineita, jos avokesannon perusteena on rikkakasvien torjunta
 - sänki- ja viherkesannoilla 1.8. alkaen, jos kylvetään syyskasvi
- muokkaus, lannoitus ja kylvö syyskasville sallittua 1.8. alkaen

Hukkakauran ja jättiputken torjunta

- maatalousmaalla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä
- Kaukasianjättiputki, persianjättiputki ja armenianjättiputki on torjuttava maatalousmaalla viimeistään kukintavaiheessa

Tuottamattoman alan vaatimus

- tuottamattoman alan vaatimus on poistunut
- vaatimus on ollut Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnissa

Puiden leikkauskielto

- kielto koskee maatalousmaalla olevia puita lintujen pesintäaikana 1.5.–31.7.
- Puu on vähintään neljä metriä korkea yksi- tai monirunkoinen, monivuotinen puuvartinen kasvi tai latvuksellinen puumainen pensas, jonka runko ja haarat kasvavat pystyyn tai yläviistoon ja jonka puumaiset varret kasvavat paksuutta ja pituutta. Puuksi katsotaan myös alle neljä metriä korkea kataja.
- Kaato- ja leikkauskielto ei koske pysyvien kasvien alaa eikä alaa, joka kuuluu maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen.